

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/53/2026
Identifikačné číslo spisu:	4223010594
Dátum vydania rozhodnutia:	04.08.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Beáta Javorková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4223010594.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Javorkovej, sudkyne JUDr. Dany Wänkeovej a sudcu JUDr. Mariána Mačuru v trestnej veci obvineného A. N. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 4. augusta 2026 v Bratislave, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 13. februára 2025, sp. zn. 4To/84/2024, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného A. N. odmieta.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Okresný súd Komárno (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom zo 7. novembra 2024, sp. zn. 3T/120/2023 uznal obvineného A. N. (ďalej aj „obvinený“) vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že:

dňa 18. júna 2023 v čase medzi 15.00 hod. v obci P. D. P., v rodinnom dome č. XXX, v spoločnej domácnosti, v ktorej obvinený žil so svojou matkou G. F., nar. XX. T. XXXX a jej druhom, poškodeným T. S., nar. XX. M. XXXX, obvinený počas hádky so svojou matkou G. F., držiak v ruke kuchynský nôž, kričal na poškodeného T. S., aby zo svojej izby na poschodí rodinného domu prišiel k nemu do kuchyne, vulgárne mu nadával a hrozil, že keď neodíde z domu, tak ho zabije, následne kuchynský nôž odložil a po schodoch vybehol za poškodeným T. S. do jeho izby, kde mu znova vulgárne nadával a zopakoval, že pokiaľ neodíde z domu, tak ho zabije, vie kde pracuje, on má na to ľudí, pričom obvinený svojím konaním vzbudil u poškodeného T. S. dôvodnú obavu z naplnenia ním vyslovených hrozieb.

Okresný súd uložil obvinenému podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného

zákona, za zistenia priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Krajský súd v Nitre (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd druhého stupňa“) uznesením z 13. februára 2025 podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného zamietol.

II.

Dovolenie a vyjadrenie k nemu

Proti vyššie citovanému uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu 13. apríla 2026 dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

Obvinený k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol, že jeho právo na obhajobu bolo zo strany orgánov činných v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“) zásadným spôsobom porušené a obvinenie bolo vznesené na základe nezákonne získaných dôkazov. Vzhľadom na to, že trpí duševnou poruchou a jeho duševné zdravie je v zlom stave, už od zistenia tejto skutočnosti mu mal byť ustanovený obhajca z dôvodu podľa § 37 ods. 2 Trestného poriadku. OČTK už 18. júna 2023 o 22:37 hod., kedy bol vyžiadaný odpis registra trestov obvineného mohli zistiť, že sa liečil na psychiatrii ústavnou formou. Taktiež mohli z výsluchu jeho matky nadobudnúť pochybnosť o jeho psychickom zdraví. Obhajca mu bol ustanovený až 20. júna 2023 po vzatí do väzby.

Znaleckým posudkom č. 29/2023 z 18. júla 2023 vypracovaným znalkyňou z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria MUDr. W. Z. boli všetky uvedené podozrenia pre zlý duševný stav obvineného potvrdené. Znalkyňa uviedla, že obvinený trpí duševnou poruchou, a to závislosťou od viacerých psychoaktívnych látok - polytoxikomániou. Z posudku ďalej vyplýva, že absolvoval protialkoholické a protitoxikomanické liečenie ústavnou formou. Znalkyňa nevedela posúdiť, či obvinený mohol alebo nemohol po požití liekov na základe lekárskeho predpisu chápať zmysel trestného konania. Prokurátorka vzhľadom na psychický a zdravotný stav obvineného v čase jeho výsluchu nemohla prijať bez akýchkoľvek pochybností záver, že obhajcu z dôvodu podľa § 37 ods. 2 Trestného poriadku nepotreboval.

V tejto súvislosti obvinený poukázal na uznesenie Krajského súdu v Žiline z 5. decembra 2006 pod sp. zn. 1Tpo/86/2006, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. júla 2014, sp. zn. 3 Tdo 37/2014 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. marca 2017, sp. zn. 4 Tdo 44/2016, ktoré sa zaoberajú spôsobilosťou obvineného náležite sa obhajovať, a s tým súvisiacou povinnou obhajobou v zmysle § 37 ods. 2 Trestného poriadku.

Zároveň obvinený poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 8. septembra 2022, sp. zn. I. ÚS 296/2022, podľa ktorého „Ústavný súd v zmysle svojej novšej judikatúry poukazuje na širšie chápanie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, u ktorého ide o prieskum obhajobného atribútu spravodlivého procesu, ktorý spočíva vo vyhodnotení dovolacím súdom, či sa skôr konajúce súdy spoľahlivo a nearbitrárne vyrovnali v odôvodneniach svojich rozhodnutí s otázkou podstatnou pre rozhodnutie, čo zodpovedá obhajobným právam obvineného.“

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený uviedol, že súd môže založiť výrok o vine aj o nepriame dôkazy, ale len za predpokladu, že tvoria vo svojom súhrne logickú, ničím nenarušenú a uzavretú sústavu nepriamych dôkazov, vzájomne sa dopĺňajúcich a na seba nadväzujúcich, ktoré vcelku zhodne a spoľahlivo dokazujú všetky okolnosti žalovaného skutku. Ide o okolnosti, ktoré sú v takom príčinnom vzťahu k dokazovanej skutočnosti, že z nich možno vyvodiť len jediný záver a súčasne vylúčiť možnosť iného záveru, a pritom usvedčujú z jeho spáchania obvineného. Odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie spolu s OČTK sa neriadili vyššie uvedenými zásadami.

Obrazový a zvukový záznam z výsluchu svedkyne G. F. z 19. júna 2023 nemožno použiť ako dôkaz,

pretože v čase, kedy bol vykonaný nemal obvinený obhajcu, hoci ho mal mať z dôvodu podľa § 37 ods. 2 Trestného poriadku. Výsluch tejto svedkyne bol navyše vykonaný v rozpore s Trestným poriadkom. Bol realizovaný 18. júna 2023 v čase od 21:00 hod. do 21.30 hod. Vykonaný v tom istom čase a tou istou vyšetrovateľkou, v akom čase bola spísaná aj zápisnica o trestnom oznámení 18. júna 2023 od 20:55 hod. - 22.00 hod. Výsluch svedkyne z tohto dôvodu nie je možné považovať za zákonný, nakoľko svedkyňa bola vypočutá verejne. Uvedený spôsob výsluchu je neprijateľný aj v prípade, že osoba je vypočúvaná podľa § 196 ods. 2 Trestného poriadku a nie v procesnom postavení svedka. Vyšetrovateľka kládla navyše svedkyňi sugestívne otázky a podsúvala jej odpovede, ktoré boli označené, ako jej samostatná výpoveď.

Obvinený ďalej namietal výsluchy svedkýň G. F., F. F. a výsluch poškodeného S., ktoré boli v prípravnom konaní vykonané v neprítomnosti obvineného a jeho obhajcu. Tiež poukázal na výpoveď jeho matky G. F., ktorá uviedla, že sa skutok nestal, na výpoveď poškodeného S., ktorý na hlavnom pojednávaní potvrdil, že ho obvinený nevydieral a na výpoveď priateľky obvineného F., ktorá bola v čase skutku s ním, a potvrdila obvineným uvádzané skutočnosti. Napriek vyššie uvedenému okresný súd, ako aj odvolací súd dospeli k záveru, že skutok spáchal obvinený, čo je v rozpore s vykonaným dokazovaním.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že poškodený prechodne býva na adrese P. D. P. XXX, je občan Českej republiky a nemá povolenie na pobyt na území Slovenskej republiky. Skutočnosť, že sa obvinený po určitú dobu po vrátení na Slovensko zdržiaval v tom istom rodinnom dome ako poškodený, nemôže byť považovaná za „spolužitie v spoločnej domácnosti“ pre účely definície blízkej osoby v trestnoprávnom konaní. V tomto rodinnom dome sa zdržiaval asi po dobu 2 mesiacov. S matkou, ani s poškodeným spoločne nehosposádili, nevedli spoločne domácnosť, iba po určitý čas prebývali pod jednou strechou.

Čo sa týka právnej kvalifikácie trestného činu spáchaného so zbraňou obvinený poukázal na to, že v konaní nebol zaistený žiaden predmet (ani nôž). Poškodený S. ani v prípravnom konaní nevypovedal o tom, že by mal mať obvinený pri sebe akúkoľvek zbraň. Túto skutočnosť potvrdili svedkyne F. a F. vo svojej výpovedi pred obhajkyňou obvineného. Obžaloba neunesla dôkazné bremeno o tom, že obvinený použil nôž.

Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil porušenie zákona uznesením krajského súdu, zrušil napadnuté uznesenie, ako aj rozsudok okresného súdu, vrátane ďalších rozhodnutí obsahovo na dané rozhodnutia nadväzujúcich, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili svoj podklad, a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Komárno (ďalej len „prokurátorka“) podaním z 27. apríla 2026, v ktorom uviedla, že ani jeden z obvineným uvádzaných dovolacích dôvodov nebol naplnený.

Samotné absolvovanie akéhokoľvek ústavného liečenia (protitoxikomanického alebo protialkoholického) nezakladá existenciu dôvodu povinnej obhajoby v zmysle § 37 ods. 2 Trestného poriadku. Je na individuálnom posúdení orgánov činných v trestnom konaní a súdu zvážiť schopnosti a možnosti obvineného uplatniť jeho právo na obhajobu. O dôvod povinnej obhajoby v zmysle § 37 ods. 2 Trestného poriadku pôjde napríklad v prípade obvineného, ktorý je sluchovo postihnutý, nemý, nevidiaci, s vadou reči zabraňujúcou mu náležite sa vyjadrovať, alebo v prípade obvineného, ktorý nevie čítať alebo písať, či v skutkovo zložitých prípadoch, alebo ak spoluobvinený, ktorého záujmy sú protichodné, má obhajcu, a pod.

To, že obvinený bol v inkriminovanom čase ambulantne psychiatricky liečený pre kombinovanú závislosť, avšak liečbu nedodržiaval nemalo vplyv na jeho rozumové schopnosti a v nadväznosti na to,

ani na spôsob akým uplatňoval svoje právo na obhajobu. Jeho ošetrojúci lekár MUDr. F. S. vo svojej správe konštatoval, že obvinený je „veľmi zbehlý“ v otázke liečby jeho závislosti. Znalkyňa MUDr. W. Z. vyšetrením duševného stavu obvineného dospela k záveru o jeho schopnosti ovládať svoje konanie, rozpoznať jeho protiprávnosť, či v neposlednom rade chápať zmysel prebiehajúceho konania. Nemožno preto súhlasiť s tým, že obvinený mal mať obhajcu bezprostredne po vznesení obvinenia. Okrem orgánov činných v trestnom konaní nemal pochybnosti o spôsobilosti obvineného riadne sa obhajovať ani sudca pre prípravné konanie Okresného súdu Komárno, či Krajský súd v Nitre. Navyše sa obvinený pred spáchaním činu v tejto veci už deväťkrát dostal do rozporu s Trestným zákonom.

Prípadné psychické rozpoloženie obvineného, ktoré bolo vzhľadom na jeho zadržanie úplne prirodzené, nezakladalo dôvod povinnej obhajoby. Bezprostredne po vzatí do väzby mu bola ustanovená obhajkyňa, s ktorou sa mohol kedykoľvek radiť o forme a spôsobe výkonu jeho obhajoby.

Obdobným spôsobom je potrebné vyhodnotiť aj námietku obvineného k nemožnosti zúčastniť sa na výsluchoch poškodených, resp. svedkov. Obvinený počas svojho výsluchu výslovne uviedol, že nechce byť prítomný pri výsluchoch poškodeného T. S. a svedkyne G. F.. Obvinený bol podľa § 213 ods. 1 Trestného poriadku riadne poučený a zároveň mu bolo 19. júna 2023 aj písomne doručené upovedomenie o plánovaných termínoch výsluchov. Ani po doručení tohto upovedomenia neprejavil žiaden záujem sa ich zúčastniť.

Samotná skutočnosť, že obvinený žil v čase spáchania skutku v jednej domácnosti so svojou matkou G. F. a jej vtedajším druhom poškodeným T. S. bola v priebehu trestného konania opakovane preukázaná. Obvinený nepracoval, čo uviedol aj on sám počas väzobného výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie. Spolu s jeho družkou ich mali živiť práve jeho matka a jej druh. Išlo o spoločné obydlie, v rámci ktorého sa obvinený s matkou a jej druhom každodenne stretávali bez obmedzení. O tomto svedčí aj to, že obvinený mal po tom, čo sa vyhrážal svojej matke vyjsť po schodoch do izby za jej druhom, ktorého mal pod hrozbou usmrtenia nútiť, aby sa odsťahoval. Práve to, že poškodený a obvinený žili v spoločnej domácnosti bolo motívom jeho konania. Na uvedenom nemení nič ani prípadné ohlásenie prechodného pobytu obvineného v Českej republike, keďže ten sa reálne a dlhodobo zdržiaval v domácnosti svojej matky a poškodeného.

Z vyššie uvedeného dôvodu prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného odmietol.

Spisový materiál bol spolu s podaným dovolaním Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 8. júla 2026.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd považuje za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva,

že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je v zásade prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Jednotlivé dovolacie dôvody (§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku), sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“, (primerane napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 67/2018, 4 Tdo 17/2019, 4 Tdo 23/2019, 5 Tdo 85/2017, 5 Tdo 7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Najvyšší súd v zmysle konštantnej judikatúry uvádza, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku predpokladá nie akékoľvek porušenie práva na obhajobu, ale len tie prípady, kedy toto právo obvineného bolo porušené zásadným spôsobom. Spravidla pôjde o prípady, kedy obvinený nebol v trestnom konaní zastúpený obhajcom napriek tomu, že išlo o niektorý z prípadov povinnej obhajoby (§ 37 Trestného poriadku). Spôsob obhajoby obvineného je mimo rámec tohto dovolacieho dôvodu. Vo všeobecnosti možno dodať, že právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (pozri uznesenie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011).

Právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu zabezpečujúcich „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom ako žalobcom v trestnom konaní na strane druhej. Táto základná zásada trestného konania je v Trestnom poriadku upravená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku, vyplýva z čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je garantovaná v ďalších významných právnych dokumentoch, akými sú Listina základných práv a slobôd a Dohovor. Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby, a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Porušenie práva na obhajobu je podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie, keďže nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva zásadným spôsobom. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, sú dôležité konkrétne podmienky

prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného, a aby sa na tieto v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietal procesné pochybenie spočívajúce v tom, že mal mať ustanoveného obhajcu už po zadržení, nakoľko bolo už vtedy známe, že sa liečil na psychiatrii, a boli teda pochybnosti o jeho duševnom zdraví. Vyjadril tiež námietky k znaleckému posudku znalkyne z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatria, ktorá nevedela uviesť, či mohol po užití liekov na základe lekárskeho predpisu chápať zmysel trestného konania.

K namietaným skutočnostiam najvyšší súd v prvom rade uvádza nasledovné. Znalkyňa z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatria MUDr. W. Z. v znaleckom posudku dospela k záverom, že obvinený v čase skutku trpel závislosťou od viacerých psychoaktívnych látok - polytoxikomániou. Podľa dostupných zdrojov mal byť pravidelným užívateľom benzodiazepínov a opiátov v podobe liekov, ktoré mu boli predpisované. Obvinený pozná vplyv týchto užívaných liekov na svoj organizmus a užíva ich dlhodobo. V čase spáchania činu vedel rozpoznať protiprávnosť svojho konania pre spoločnosť a vedel svoje konanie ovládať. Rovnako je schopný chápať a vnímať zmysel trestného konania. Vzhľadom na to, že počas výkonu trestu absolvoval protialkoholické a protitoxikomaničné liečenie ústavnou formou, znalkyňa neodporučila znova nariaďovať takéto liečenia. Čo sa týka správania obvineného v čase skutku, polytoxikománia ani užitie liekov nemalo vplyv na jeho agresívne konanie a išlo len o spôsob reagovania abnormne štruktúrovanej osobnosti, ktorá prechováva negatívne pocity voči matkinmu partnerovi, čo sa liečiť nedá, nakoľko nejde o duševnú poruchu a ide len o rysy vlastnosti, spôsob prežívania, konania určitej osobnosti. Obvinený je k svojmu stavu, a k nadmernému predpisu liekov rôznych lekárov nekritický. K abnormálne štruktúrovanej osobnosti obvineného uviedla, že sa tu jedná o nerešpektovanie sociálnych pravidiel, čo sa u neho prejavovalo už od detstva.

Tiež za dôležité považuje najvyšší súd uviesť, že či už v postavení zadržanej osoby (č. l. 35 - 36), ako aj v pozícii obvineného (č. l. 88 - 92) bol A. N. riadne v zmysle všetkých zákonných ustanovení poučený o svojich právach vrátane práva na zvolenie si obhajcu, o možnosti účasti obhajcu na úkonoch trestného konania, či o možnosti jeho účasti na iných úkonoch trestného konania. Porozumenie tomuto poučeniu potvrdil vlastným podpisom a účasť na výsluchoch odmietol (č. l. 91 - 92). K svojmu zdravotnému stavu uviedol, že na alkohole nie je závislý, užíva liek subutex, na psychiatrii bol liečený, k osobe sa viac vyjadrovať nechcel (č. l. 91). Pri výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie nič bližšie k svojmu zdravotnému stavu neuviedol, nie je preto zrejmé ako mohli orgány činné v trestnom konaní nadobudnúť pochybnosti o jeho zdravotnom stave, keď sám tieto neuvádzal.

Podľa § 37 ods. 2 Trestného poriadku obvinený musí mať obhajcu aj vtedy, ak to považuje súd a v prípravnom konaní prokurátor alebo policajt za nevyhnutné najmä preto, že majú pochybnosť o spôsobilosti obvineného náležite sa obhajovať.

K ustanoveniu obhajcu z dôvodu uvedeného v citovanom ustanovení § 37 ods. 2 Trestného poriadku (ktorého sa obvinený dožaduje) teda môže dôjsť len za existencie objektívnych skutočností, z ktorých orgán činný v trestnom konaní, alebo súd vyvodí záver o nevyhnutnosti poskytnutia zastúpenia obhajcom obvinenému v dotknutej trestnej veci. Tieto skutočnosti sú v odseku 2 špecifikované iba vo vzťahu k spôsobilosti obvineného samostatne vykonávať svoje obhajobné práva, čo býva v praxi najčastejším dôvodom povinnej obhajoby podľa tohto odseku. Iné dôvody na postup podľa odseku 2 závisia od špecifik konkrétnej trestnej veci. Spôsobilosť obvineného vo vzťahu k riadnemu výkonu jeho obhajobných práv môže byť narušená buď zo subjektívnych dôvodov na strane obvineného, alebo z objektívne existujúcich skutočností. Do prvej kategórie budú spadať dôvody týkajúce sa zdravotného stavu obvineného identifikované súdom alebo orgánom činným v trestnom konaní z obsahu vyšetrovacieho spisu, ale aj zo vzájomného osobného kontaktu. Pôjde napríklad o slepotu, hluchotu, nemotu, vadu reči, negramotnosť alebo vážnu chorobu. Ustanovenie obhajcu postupom podľa odseku 2

je možné aj z objektívnych dôvodov zníženia stupňa obhajobnej spôsobilosti obvineného. Typickým príkladom v tomto smere bude vysoká skutková a právna náročnosť trestnej veci, v rámci ktorej si uplatňovanie obhajobných práv bude vyžadovať osobitné odborné vedomosti, ktorými obvinený nedisponuje. Na postup podľa odseku 2 stačí pochybnosť o schopnostiach obvineného, tento záver však musí vychádzať z náležitého vyhodnotenia objektívne existujúcich skutočností. Hodnotiace závery v tomto smere musia byť pretavené aj do odôvodnení rozhodnutí, resp. návrhov súvisiacich s ustanovením obhajcu z takýchto dôvodov. Iné skutočnosti nie sú uvedené ani v rozhodnutiach súdov citovaných obvineným v jeho dovolaní.

Dovolací súd k tomuto uvádza, že obvinený s orgánmi činnými v trestnom konaní riadne komunikoval, pri osobnom kontakte nejavil žiadne známky vážneho zdravotného postihnutia, pričom uvádzal, že sa necíti byť závislý od alkoholu, neudával žiadne aktuálne vážne zdravotné problémy s výnimkou liečenia na psychiatrii v minulosti. Z ničoho teda nevyplynuli dôvodné pochybnosti o povinnosti ustanoviť mu obhajcu z dôvodu jeho neschopnosti sa brániť, navyiac ak od zadržania obvineného (18. júna 2023) do ustanovenia mu obhajcu z dôvodu vzatia obvineného do väzby (20. júna 2023) uplynuli dva dni. V danej veci nešlo ani o skutkovo, či právne náročnú kauzu a vyhodnotiac spisový materiál a všetky skutočnosti v ňom uvedené objektívne, nebolo možné dospieť k záveru o potrebe ustanovenia obhajcu obvinenému z dôvodu podľa § 37 ods. 2 Trestného poriadku.

K námietkam voči vyššie uvedenému znaleckému posudku z odboru psychiatrie je potrebné uviesť, že znalkyňa MUDr. W. Z. bola do konania pribratá uznesením vyšetrovateľky zo dňa 29. júna 2023 (č. l. 60 - 61), teda v čase kedy už obvinený mal obhajkyňu avšak sťažnosť voči tomuto uzneseniu obvinený nepodal. V konaní pred súdom mu bolo umožnené znalkyňu riadne vypočuť a klásť jej otázky, preto jeho následné spochybňovanie záverov znaleckého posudku nemožno akceptovať.

Rovnako nebolo možné akceptovať dovolacie námietky obvineného spočívajúce v tom, že jednotlivé výsluchy poškodeného a svedkov sa prelínali.

Podľa § 30 Trestného poriadku

(1) Na vykonanie úkonu tam, kde to zákon ustanovuje, sa priberie nezúčastnená osoba. Nezúčastnená osoba má právo na náhradu nevyhnutných výdavkov a ušlej mzdy alebo iného preukázateľného ušlého príjmu. Nárok zaniká, ak ho nezúčastnená osoba neuplatní do troch dní po svojej prítomnosti na úkone, alebo po tom, čo jej bolo oznámené, že k úkonu nedôjde; na to musí byť nezúčastnená osoba upozornená.

(2) Nezúčastnená osoba je osoba spôsobilá na právne úkony, u ktorej nie sú pochybnosti o jej nezaujatosti vo vzťahu k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom alebo k orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu.

Podľa § 59 ods. 1 Trestného poriadku zápisnicu o hlavnom pojednávaní a o verejnom zasadnutí podpisuje predseda senátu a zapisovateľ; iné zápisnice podpíše ten, kto úkon vykonal, a osoba, ktorej sa úkon týka, zapisovateľ, tlmočník, znalec, prekladateľ, prípadne iná osoba pribratá k úkonu. Ak sa úkon vykonáva prostredníctvom videokonferenčného zariadenia, osoba, ktorej sa úkon týka, zápisnicu nepodpisuje. Ak má zápisnica o výsluchu viac strán, musí vypočúvaná osoba podpísať každú stranu zápisnice alebo autorizovať podľa osobitného predpisu každý samostatný elektronický dokument tvoriaci zápisnicu. Ak vypočúvaný alebo iná osoba pribratá k úkonu odmietne zápisnicu podpísať, uvedie sa to do zápisnice s poznamenaním dôvodu odmietnutia.

Podľa § 124 Trestného poriadku

(1) Výpoveď obvineného sa do zápisnice zapíše spravidla podľa diktátu vypočúvajúceho v priamej reči a pokiaľ možno doslova.

(2) Ak nejde o zápisnicu o hlavnom pojednávaní alebo o verejnom zasadnutí, musí sa zápisnica po skončení výsluchu predložiť obvinenému na prečítanie, alebo ak o to požiada, musí sa mu prečítať; ak sa výsluch vykonáva prostredníctvom videokonferenčného zariadenia, zápisnica sa obvinenému na jeho

žiadosť musí prečítať. Obvinený má právo žiadať, aby bola zápisnica doplnená alebo aby sa v nej vykonali opravy v súlade s jeho výpoveďou. O tom treba obvineného poučiť.

(3) Zápisnicu o výsluchu, ktorý sa vykonal bez prirátia zapisovateľa, treba obvinenému pred podpisom prečítať alebo na prečítanie predložiť v prítomnosti nezúčastnenej osoby. Ak má obvinený proti obsahu zápisnice námietky, treba ich prejednať v prítomnosti prirátenej osoby a výsledok prejednávania zahrnúť do zápisnice.

Podľa § 138 Trestného poriadku ustanovenia § 123 až 126 o výsluchu obvineného sa primerane použijú aj na výsluch svedka, na konfrontáciu medzi svedkami, ktorí už boli vypočutí, a na rekogníciu.

Zo spisového materiálu je zrejmé, že trestné oznámenie poškodeného 18. júna 2023 spisovala od 20,55h - 22,00h kpt. W. H.. Výsluch svedkyne G. F. 18. júna 2023 od 21,00h - 21,30h vykonával U. Y.. Výsluchy z 19. júna 2023 vykonané kpt. W. H. boli vykonané v nasledovnom poradí: obvinený A. N. od 00,15h - 00,45h, poškodený T. S. od 9,30h - 10,40h, svedkyňa G. F. od 11,15h - 12,15h. Výsluchy svedkov V. F. od 10,00h - 10,30h a F. F. od 10,35h - 11,05h vykonával Ing. I. A.. Skutočnosť, že bola kpt. W. H. prirátá ako nezúčastnená osoba k podpisu zápisnice svedka neznamená, že výsluch vykonávala, iba osvedčila podpis zápisnice vypočúvanou osobou v zmysle citovaných ustanovení Trestného poriadku.

Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10, resp. práva podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver súdu, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a už ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť tohto dovolacieho dôvodu, odporovalo by to skutočnosti, že dovolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom, ktorá vyjadruje už vyššie spomenutú zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Prihliadnuc na uvedené najvyšší súd konštatuje, že okresný súd postupoval správne a v súlade so zákonom, pričom nesúhlas obvineného s hodnotením dôkazov súdmi nižších stupňov dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nenaplnia.

Čo sa týka obvineným uvádzaných námietok o arbitrárnosti, či nelogickosti rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa je potrebné uviesť, že k základným právam účastníka konania obsiahnutým v práve na spravodlivý proces patrí právo na uvedenie dostatočných dôvodov, na ktorých je rozhodnutie založené. V súvislosti s riadnym odôvodnením nie je nutné, aby na každú námietku bola daná súdom odpoveď, pričom rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia, a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu. Ak však súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú, relevantnú námietku súvisiacu s predmetom súdnej ochrany, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojoľnosti). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania, ako aj iného zainteresovaného subjektu na rozhodnutie, ktorého dôvody sú zjavné a zreteľné, pretože práve odôvodnenie rozhodnutia je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nebude arbitrárny.

Najvyšší súd po preskúmaní rozhodnutí vo veci tak súdu prvého i druhého stupňa uvádza, že obvinený dostal odpovede na všetky relevantné námietky.

Skutočnosť, že obvinený sa s právnym názorom súdov prvého a druhého stupňa nestotožňuje nestačí na prijatie záveru o arbitrárnosti napadnutých rozhodnutí. Obvinený nepredložil argumentáciu spochybňujúcu udržateľnosť záverov súdov nižšieho stupňa. Skôr vyjadril svoje nestotožnenie sa s nimi, opakoval svoje skoršie námietky (vrátane svojho nazerania na skutkové a právne otázky) a k nim predložil len všeobecné výhrady o arbitrárnosti. V prevažnej miere ide o opakovanie dôvodov uvedených v odvolaní, čím stavia najvyšší súd do pozície ďalšej inštancie, ktorá by mala opätovne posudzovať rovnaké námietky (obdobne uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. júla 2022, sp. zn. IV.

ÚS 366/2022).

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď sa vydané rozhodnutie opiera o dôkazy, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Nemožno ním napadnúť spôsob hodnotenia dôkazu súdom. Nesprávne hodnotenie dôkazu možno napraviť v odvolacom konaní, nie však v konaní o dovolaní. Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený namietal nesprávne hodnotenie dôkazov súdmi oboch stupňov a vyhodnotenie výpovedí poškodeného a svedkov ako pravdivých, napriek existujúcim nie bezvýznamným rozporom v týchto výpovediach, pričom namietal najmä nemožnosť vykonať ako dôkaz výsluch G. F. z 19. júna 2023, avšak podstata jeho námietok bola ku skutkovým okolnostiam.

K týmto námietkam sa vyjadril krajský súd, ktorý uviedol, že: „Preskúmaním spisového materiálu krajský súd zistil, že v tomto konaní bol zadovážený dostatok dôkazov, ktorými boli objasnené všetky základné skutočnosti dôležité pre trestné stíhanie, ktoré súd I. stupňa potreboval pre svoje rozhodnutie. Súd I. stupňa na hlavnom pojednávaní pri vykonávaní dôkazov postupoval podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, ako i ďalších ustanovení upravujúcich spôsob vykonávania dôkazov v trestnom konaní, pričom sa nedopustil žiadnych podstatných chýb, ktoré by odôvodňovali zrušenie napadnutého rozsudku v zmysle § 321 odsek 1 písmeno a/ Trestného poriadku.

Svoje rozhodnutie súd I. stupňa primerane odôvodnil tak, ako mu to ukladajú príslušné ustanovenia Trestného poriadku, keď uviedol, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Stručne a jasne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy oprel skutkové zistenia. Z odôvodnenia rozsudku je tiež zrejmé, ako sa okresný súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa spravoval pri posudzovaní jeho konania v otázke viny a pri ukladaní trestu.

Pokiaľ ide o ďalšie odvolacie námietky krajský súd uvádza, že svedkyňa G. F. nepodávala trestné oznámenie, toto podával poškodený. Uvedená svedkyňa len dávala vysvetlenie k trestnému oznámeniu, následne bola vypočutá v procesnom postavení svedka.“

K tomuto najvyšší súd dopĺňa nasledovné. V zmysle ustanovenia § 263 Trestného poriadku:

(1) Namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi alebo jej podstatnú časť, ak s tým súhlasí prokurátor a obžalovaný a súd nepovažuje osobný výsluch za potrebný.

(2) Súhlas obžalovaného nie je potrebný, ak sa výslovne vyjadril, že sa na hlavnom pojednávaní nezúčastní, alebo výslovne požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti, alebo ak sa na hlavné pojednávanie napriek riadnemu predvolaniu bez ospravedlnenia nedostavil, alebo sa bez vážneho dôvodu vzdialil z pojednávacej siene, alebo ak prokurátor navrhol v obžalobe čítať výpoveď svedka a obžalovaný po doručení výzvy podľa § 240 ods. 3 takého svedka nenavrhol vypočuť osobne. V uvedených prípadoch stačí súhlas prokurátora. O tejto skutočnosti musí byť obžalovaný v predvolaní poučený.

(3) Zápisnica o výpovedi spoluobžalovaného alebo svedka sa môže prečítať aj vtedy, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona a

a) taká osoba zomrela alebo sa stala nezvestnou, pre dlhodobý pobyt v cudzine alebo na neznámom

mieste nedosiahnuteľnou, alebo ochorela na chorobu, ktorá natrvalo alebo na dlhší čas znemožňuje jej výsluch alebo ak sa taká osoba ani na opätovné predvolanie súdu k výsluchu bez dôvodného ospravedlnenia nedostaví a jej predvedenie bolo neúspešné; ak ide o výpoveď svedka, u ktorého bol v čase jeho výpovede v prípravnom konaní, ktorá sa má prečítať, dôvodný predpoklad, že na hlavnom pojednávaní ho nebude možné vypočuť, možno jeho výpoveď prečítať len vtedy, ak bol o úkone riadne upovedomený obvinený, a ak má obhajcu, jeho obhajca,

b) išlo o neodkladný úkon alebo neopakovateľný úkon, alebo

c) taká osoba na hlavnom pojednávaní bez oprávnenia odoprela vypovedať.

(4) Zápisnicu o výpovedi svedka, ktorý na hlavnom pojednávaní využil svoje právo odoprieť výpoveď podľa § 130, možno prečítať len za predpokladu, že bol pred výsluchom, ktorého sa zápisnica týka, o svojom práve odoprieť výpoveď riadne poučený a výslovne vyhlásil, že toto právo nevyužíva, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona.

(5) Ustanovenia odsekov 1 až 4 o čítaní zápisnice o výpovedi sa primerane použijú aj na prehranie zvukového a obrazového záznamu o výsluchu vykonaného prostredníctvom videokonferenčného zariadenia.

Podľa § 270 ods. 2 Trestného poriadku zvukový, obrazový alebo obrazovo-zvukový záznam sa ako dôkaz vykoná na technickom zariadení, a to oboznámením celého záznamu alebo jeho časti, ktorá sa týka dokazovanej skutočnosti. Ak to povaha dôkazu pripúšťa, môže sa vykonať aj oboznámením jeho celého písomného prepisu alebo jeho časti, ktorá sa týka dokazovanej skutočnosti. Súčasťou výkonu tohto dôkazu je aj správa o tom, akým spôsobom a kým bol záznam vyhotovený alebo získaný.

Svedkyňa G. F. na hlavnom pojednávaní konanom 1. februára 2024 využila svoje zákonné právo, a ako matka obvineného odmietla v zmysle § 130 Trestného poriadku vypovedať. Preto súd prvého stupňa postupoval v súlade s uvedenými ustanoveniami § 263 ods. 4, ods. 5 a § 270 ods. 2 Trestného poriadku, pričom prehral na zvukovom zázname jej výpoveď z 19. júna 2023, ktorá bola vykonaná spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam Trestného poriadku. O práve odoprieť vypovedať bola svedkyňa v prípravnom konaní 19. júna 2023 riadne poučená a vyslovne vyhlásila, že toto svoje právo nevyužíva (č. l. 116).

Vzhľadom na citované je potrebné uviesť, že so všetkými námietkami obvineného sa súdy oboch stupňov vysporiadali v odôvodnení svojich rozhodnutí, po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých vo veci vykonaných dôkazov, na ktoré odôvodnenia z dôvodu ich správnosti najvyšší súd v celom rozsahu poukazuje. Vzhľadom ku skutočnosti, že dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nemožno napadnúť spôsob hodnotenia dôkazu súdom, a najvyšší súd nezistil ani dôkazy, ktoré by boli na hlavnom pojednávaní vykonané nezákonným spôsobom, ani tento dovolací dôvod nebol naplnený.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva v nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Touto formuláciou zákon vyjadruje, že dovolanie je určené na nápravu právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva. Poukazovanie na nesprávne skutkové zistenia, na ktorých je rozhodnutie založené, alebo nesúhlas s hodnotením dôkazov súdmi tento dovolací dôvod nenaplnia (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 24. júla 2007, sp. zn. 2 Tdo 21/2007, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 57, roč. 2007 - II.).

Povedané inými slovami, predmetný dovolací dôvod dikciou za bodkočiarkou vylučuje námietky skutkové, tzn. nie je prípustné právne účinne namietkať, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a

druhého stupňa bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu.

Ďalej predpokladá, ako už bolo vyššie uvedené výlučne chyby právne, ktoré sa dotýkajú právneho posúdenia zisteného skutku v tom zmysle, že tento bol v rozpore s Trestným zákonom posúdený buď ako prísnejší alebo miernejší trestný čin, alebo že vôbec nemal byť posúdený ako trestný čin pre existenciu niektorej Trestným zákonom predpokladanej okolnosti vylučujúcej trestnú zodpovednosť páchatel'a alebo protiprávnosť činu. Spomenutý dovolací dôvod je okrem toho daný aj nesprávnou aplikáciou iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorá nemusí bezprostredne súvisieť len s právnym posúdením skutku, ale sa môže týkať, napr. rozhodovania o treste, či ochrannom opatrení (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2014-II).

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal skutkové okolnosti, nakoľko podľa neho je verzia priebehu skutku tak, ako ju on popísal vierohodnejšia, na rozdiel od verzie popísanej poškodeným a svedkami. Zároveň namietal nereálnosť priebehu skutku v časti, kde obvinený mal mať v ruke nôž, u poškodeného navyše nešlo o blízku osobu, nakoľko obvinený podľa jeho vyjadrení s ním nežil v spoločnej domácnosti.

Najvyšší súd (ako jeho judikatúra opakovane zdôrazňuje) v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len posúdi, či skutok zistený súdom zodpovedá použitej právnej kvalifikácii (všetkým jej znakom). Nevstupuje do procesu hodnotenia dôkazov, teda dôkazy nehodnotí, ani nepreskúma správnosť úvah skôr vo veci konajúcich súdov pri hodnotení dôkazov. Dovolací súd musí pri svojom kvalifikačnom prieskume vychádzať výlučne zo skutkovej vety odsudzujúceho výroku napadnutého rozsudku (pozri odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 22/2015).

V kontexte týchto všeobecných východísk najvyšší súd k posudzovanej veci uvádza, že v dovolaní uplatnené námietky obvineného (ako sú zrekapitulované vyššie) majú skutkový charakter. Dovolateľ sa nimi totiž v skutočnosti domáha zmeny skutkových zistení okresného súdu, ktoré si v celom rozsahu osvojil aj krajský súd, a ktorých správnosť a úplnosť nemôže dovolací súd v tomto konaní skúmať ani meniť [§ 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku], keď tvrdí, že súdy v pôvodnom konaní nesprávne (jednostranne) vyhodnotili vykonané dôkazy, pričom dovolaciemu súdu predkladá ich vlastné hodnotenie so záverom, že nebolo nad akúkoľvek pochybnosť preukázané, že sa skutku dopustil. Takéto námietky však vecne nezodpovedajú nielen obvineným použitým, ale ani žiadnemu inému dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa § 189 Trestného zákona

(1) Kto iného násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel, potrestá sa odňatím slobody na dva roky až šesť rokov.

(2) Odňatím slobody na štyri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) závažnejším spôsobom konania,

b) na chránenej osobe.

Podľa § 138 písm. a) Trestného zákona závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu so zbraňou okrem trestných činov úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, zabitia podľa § 147 a § 148, usmrtenia podľa § 149, ublíženia na zdraví podľa § 155, § 156 a § 157.

Podľa § 139 písm. c) Trestného zákona chránenou osobou sa rozumie blízka osoba.

Blízkou osobou sa na účely Trestného zákona podľa § 127 ods. 4 Trestného zákona rozumie príbuzný v priamom pokolení, osvojiteľ, osvojenec, súrodenec a manžel; iné osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere sa pokladajú za navzájom blízke osoby len vtedy, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá právom pociťovala ako ujmu vlastnú. Pokiaľ ide o osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere, tie sa pokladajú za navzájom si blízke aj vtedy, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá právom

pociťovala ako ujmu vlastnú. Musí ísť o taký vzájomný (recipročný) vzťah medzi osobami navzájom si blízkymi, pri ktorom sú si osoby navzájom spriaznené. Príkladom môžu byť dlhoroční kamaráti, milenci, druh s družkou, ale aj bratrance, vzťah strýka a synovca, švagrovci, pričom zhodnotenie tohto rodinného alebo obdobného vzťahu bude vychádzať z jeho hĺbky.

Podľa § 127 ods. 5 Trestného zákona blízkou osobou sa na účely trestných činov vydierania podľa § 189, znásilnenia podľa § 199 ods. 2, sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 2, sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 2, týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208, nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 2, nebezpečného prenasledovania podľa § 360a, nebezpečného elektronického obťažovania podľa § 360b alebo financovania terorizmu podľa § 419c ods. 2 rozumie aj bývalý manžel, druh, bývalý druh, rodič spoločného dieťaťa a osoba, ktorá je vo vzťahu k nim blízkou osobou podľa odseku 4, ako aj osoba, ktorá s páchatelom žije alebo žila v spoločnej domácnosti.

K právnej kvalifikácii súd prvého stupňa uviedol, že: „Súd vyhodnotením všetkých dôkazov jednotlivo, ako aj v ich súhrne dospel k záveru, že sa skutok stal tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku a že ho spáchal obžalovaný A. N., ktorý svojim protiprávnym konaním naplnil všetky znaky skutkovej podstaty zločinu vydierania podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno a), písmeno b) Trestného zákona, a to spôsobom popísaným vo výrokovej časti tohto rozsudku, teda keď dňa 18.06.2023 hrozil poškodenému T. S., druhovi jeho matky, teda blízkej osobe v zmysle § 127 odsek 5 Trestného zákona a chránenej osobe - § 139 odsek 1 písmeno c) Trestného zákon zabíť, ak neodíde z domu, takto ho nútil, aby niečo konal, pričom tieto z časti hrozby, z časti uskutočnil (v časti útoku, keď sa nachádzal ešte na prízemí domu) tak, že pri tom uchopil do ruky nôž. Teda konanie realizoval so zbraňou (§ 138 písmeno a) Trestného zákona), to jest závažnejším spôsobom (§ 189 odsek 1 Trestného zákona). Uvedené skutočnosti bez závažných pochybností preukazujú vo veci konané dôkazy. Usvedčujú ho najmä výpovede svedkov, kde poškodený bezprostredne po spáchaní skutku v trestnom oznámení a následne vo svojej výpovedi dňa 19.06.2023, k tomu potvrdil pred súdom na hlavnom pojednávaní, kde detailne popísal konanie obžalovaného a jeho útok na neho dňa 18.06.2023 tak, ako je uvedené v skutkovej vete tohto rozsudku. Rovnako priebeh skutku potvrdila aj svedkyňa G. F., F. F. a V. F., ktorí boli účastní tohto konfliktu. Rovnako aj svedkyňa C. F., družka obžalovaného nepoprela, že medzi poškodeným a obžalovaným došlo k určitému konfliktu, len niektoré detaily jeho priebehu konania popísala inak, v prospech obžalovaného, čo však je v rozpore s ostatnými vo veci vykonaným dôkazom. Svedkyňa O. N., prítomná pri páchaní skutku priamo nebola a vedela o ňom len útržkovite údajne od svedkov - svojich vnúcat. Čo sa týka obrany obžalovaného, že je to v podstate celé vymyslené zo strany poškodeného T. S., táto obrana sa pri vykonaní celého dokazovania nepotvrdila. Súd tu poukazuje, že svedkyňa G. F. aj pred súdom potvrdila svoju prvotnú výpoveď, tiež poukazuje na výsledok preverovania trestného oznámenia obžalovaného na poškodeného a G. F., ktoré sa nepotvrdilo. Navyše zo spisu ohľadom vyššie uvedeného trestného oznámenia (Okresného riaditeľstva Policajného zboru Komárno, ČVS: ORP-688/2-VYS-KN-2023) súd zistil, že v rámci telefonátu, ktorý uskutočnil obžalovaný z Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody dňa 11.10.2023, práve obžalovaný naliehal a na svoju matku, svedkyňu G. F., aby zmenila svoju výpoveď v jeho prospech a ako má vypovedať.“

Krajský súd k uvedenému správne doplnil, že: „..... ,...rovňako ako súd I. stupňa, mal za nepochybne preukázané, že obžalovaný sa dopustil skutku popísaného vo výroku napadnutého rozsudku, pričom medzi konaním obžalovaného a vzniknutým následkom existuje príčinná súvislosť. Krajský súd sa stotožňuje so záverom súdu I. stupňa o preukázaní zavinenia obžalovaného, poukazujúc pritom na vyhodnotenie dôkazov súdom I. stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré zodpovedajú ustanoveniu § 2 odsek 12 Trestného poriadku a v ktorom sa súd I. stupňa vysporiadal s dôkazmi, na základe ktorých mal zavinenie obžalovaného za preukázané, pričom poukázal predovšetkým na výpoveď poškodeného T. S., ako aj svedkov G. F., F. F. a V. F.. Pokiaľ ide o znalecké dokazovanie, znalkyňa MUDr. W. Z. bola vypočutá na hlavnom pojednávaní, obžalovaný, ako aj jeho obhajca jej mohli klásť otázky, pričom krajský súd má za to, že vykonaným dokazovaním dala odpovede na všetky relevantné otázky. Zároveň sa súd I. stupňa vysporiadal aj s návrhom obžalovaného na opätovné vypočutie znalkyne na otázku, ktorú však už zodpovedala v znaleckom posudku uvedená znalkyňa a ktorý aj

predniesla na hlavnom pojednávaní. Krajský súd pokiaľ ide o skutok uvádza, že konanie obžalovaného naplnilo zákonné znaky trestného činu vydierania podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno a/, písmeno b/ Trestného zákona, pretože tým, že držal v ruke nôž počas toho, ako kričal na poškodeného a hrozil mu zabitím, pokiaľ tento neodíde z domu a následne uvedené zopakoval aj po tom, čo na ním vybehol do izby, ale už nemal v ruke nôž, jednoznačne iného hrozbou násilia nútil, aby niečo konal, a to so zbraňou. Navyše podľa znaleckého skúmania, obžalovaný v čase spáchania skutku trpel závislosťou na viacerých psychoaktívnych látkach. Pokiaľ ide o námietku obhajoby ohľadom skutočnosti, že obžalovaný nežil v spoločnej domácnosti svojej matky a poškodeného, krajský súd uvádza, že toto tvrdenie obžalovaného nebolo potvrdené výpoveďou ani jedného svedka, pričom osoby zo spoločnej domácnosti (príbuzní obžalovaného - jeho brat, sestra, matka) boli vypočutí v procesnom postavení svedkov a nikto z nich neuvádzal, že by obžalovaný so svojou družkou mali vlastnú domácnosť a obžalovaný túto skutočnosť ani nijako nepreukázal. Pokiaľ ide o námietku obžalovaného, že poškodený nemal u nich ani trvalý, ani prechodný pobyt, je potrebné uviesť, že nahlásenie pobytu má evidenčný charakter a nie je relevantným z hľadiska posudzovania spoločnej domácnosti.“

Súdy oboch stupňov v odôvodnení svojich rozhodnutí zohľadniac jednotlivé námietky, najmä tie skutkové, (ktoré obvinený v podanom dovolaní v podstate iba opakuje) dostatočne rozviedli, akými úvahami sa spravovali pri hodnotení dôkazov preukazujúcich ustálené skutkové zistenia. Právne posúdenie skutku súdmi oboch stupňov vychádzalo z podrobne vykonaného dokazovania, a podľa najvyššieho súdu zodpovedalo ustanoveniam Trestného zákona.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej veci nie sú splnené obvineným uvádzané dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku, a z tohto dôvodu dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.